

AKTIVNOSTI CENTRA ZA ISTRAŽIVANJE MODERNE I SAVREMENE HISTORIJE TUZLA U 2018. GODINI

U toku 2018. godine Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla (CIMOSHIS Tuzla) je djelovalo u skladu sa utvrđenim planom i programom. Održano je pet sjednica Upravnog odbora, četiri sjednice Organizacionog odbora i četiri sjednice Redakcije časopisa *Historijski pogledi*, kao i Redovna skupština. Na sjednicama organa upravljanja CIMOSHIS-a Tuzla raspravljalo se o planu rada u 2018. godinu, i u skladu s tim realizovani su brojni, stručni, naučni i kulturni sadržaji, od izložbi, izdavačke djelatnosti, promocija knjiga, organizacije i realizacije stručnih i naučnih skupova, okruglih stolova, debata, obilježavanje značajnih datuma i dr.

Realizacija naučnih skupova

U toku 2018. godine CIMOSHIS Tuzla je u skladu sa Programom rada za 2018. godinu, pripremio i realizovao slijedeće Programom rada planirane naučne sadržaje:

1. Okrugli sto u povodu obilježavanja godišnjice prijema Bosne i Hercegovine u Organizaciju Ujedinjenih Nacija na temu: „**Historijski značaj prijema Bosne i Hercegovine u Organizaciju Ujedinjenih nacija – 26 godina poslije**“, Tuzla, 22. maj 2018. godine;
2. Učešće u debati pod nazivom „**Historiografija o ženskom pitanju u Bosni i Hercegovini**“ u organizaciji Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, Tuzla, 28. juni 2018. godine;
3. Organizacija **Naučne manifestacije „Historijski pogledi**“ u okviru koje je održana naučna konferencija *Bosna i Hercegovina 1878-2018: politički i društveni procesi*, Tuzla, 8. i 9. novembar 2018. godine.

Okrugli sto Historijski značaj prijema Bosne i Hercegovine u Organizaciju Ujedinjenih nacija – 26 godina poslije

Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla je u saradnji sa Filozofskim fakultetom Univerziteta u Tuzli, Arhivom Tuzlanskog kantona i Društvom arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona uspješno realizovalo okrugli sto *Historijski značaj prijema Republike Bosne i Hercegovine u članstvo Organizacije Ujedinjenih nacija-26 godina poslije*. Okrugli sto je održan u Tuzli 22. maja 2018. godine, sa početkom u 11 sati na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli.

U okviru obilježavanja godišnjice prijema Bosne i Hercegovine u Organizaciju Ujedinjenih nacija organizirano je otvaranje izložbe *Domovina u srcu*

u 10:30 sati, koja je realizirana u saradnji sa 2. pješadijskim (rendžerskim) pukom Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

Kroz okrugli sto izlagači su podsjetili na okolnosti u kojima je država postala članica UN-a, te da i danas nakon 26 godina na neki način brani svoju samostalnost i nezavisnost.

U uvodnom dijelu učesnike okruglog stola je pozdravio prof. dr. Sead Selimović, šef Odsjeka za historiju na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli i izvršni direktor Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla.

Pred gostima, kolegama i studentima, te učenicima Gimnazije "Meša Selimović" Tuzla, šest izlagača dalo je kratak osvrt na značaj 22. maja, dana prijema Bosne i Hercegovine u Organizaciju Ujedinjenih nacija.

U radnom dijelu okruglog stola učešće je uzelo šest izlagača:

- **Prof. dr. Izet ŠABOTIĆ** (Odsjek za historiju, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli), *Bosna i Hercegovina u procesu disolucije SFRJ*,
- **Prof. dr. Sead SELIMOVIĆ** (Odsjek za historiju, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli), *Doprinos diplomacije Republike Bosne i Hercegovine prijemu u članstvo Ujedinjenih nacija*,
- **Mr. sc. Omer ZULIĆ** (Arhiv Tuzlanskog kantona), *Značaj rezolucija UN za Republiku Bosnu i Hercegovinu i odbranu od agresije*,
- **Mr. Jasmin JAJČEVIĆ** (Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla), *Članstvo Republike Bosne i Hercegovine u međunarodnim organizacijama 1992-2018*,
- **Prof. dr. Omer HAMZIĆ** (Izdavačka kuća „Monos“, Gračanica, Časopis za kulturnu historiju „Gračanički glasnik“) *Bosna i Hercegovina – primjer punopravne članice UN pod „specijalnim tretmanom“ svojih susjeda (u povodu 26. godišnjice članstva Bosne i Hercegovine u UN) i*
- **Mr. Semir HADŽIMUSIĆ** (JU Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona) *Prijem Bosne i Hercegovine u članstvo OUN-a – 26 godina poslije*.

Moderator okruglog stola bila je dr. Mersiha Imamović sa Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli.

Ovim okruglim stolom pokušalo se na jednom mjestu objediniti mišljenja i stavove istaknutih naučnika i univerzitetskih profesora po pitanju prijema Bosne i Hercegovine u UN, te se nastojalo ukazati na značaj obilježavanja datuma, koji su za Bosnu i Hercegovinu od historijskog i nacionalnog značaja. U konačnici svrha održavanja okruglog stola bila je da se ne zaborave važni datumi koji su obilježili historiju Bosne i Hercegovine, a sve u cilju da se podigne svijest široj društvenoj zajednici i posveti značajna pažnja ovom važnom segmentu historije Bosne i Hercegovine. Opravdanost se ogleda u činjenici da se uz pomoć organiziranja ovakvih okruglih stolova animira šira društvena zajednica, stručna, naučna i kulturna javnost, te razvija svijesti kod studenata i građana, odnosno šire društvene

zajednice o značaju obilježavanja historijskih datuma koji su važni za očuvanje historijske posebnosti Bosne i Hercegovine. U konačnici okrugli sto je opravdao očekivanja organizatora, učesnika i gostiju, a za naredni period je najavljena realizacija i drugih sličnih projekata.

Učešće u debati pod nazivom Historiografija o ženskom pitanju u Bosni i Hercegovini u organizaciji Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta Tuzla

Članovi Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla su u okviru Ljetnog univerziteta 2018. godine, u organizaciji Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli učestvovali u debati na temu: *Historiografija o ženskom pitanju u Bosni i Hercegovini*, koja je održana 28. juna 2018. godine. Ispred CIMOSHIS-a Tuzla učestvovali su: prof. dr. Sead Selimović, prof. dr. Izet Šabotić, mr. sc. Omer Zulić, mr. Jasmin Jajčević i mr. Semir Hadžimusić.

Naučna manifestacija „Historijski pogledi“ u okviru koje je održana naučna konferencija Bosna i Hercegovina 1878-2018: politički i društveni procesi

U sklopu realizacije redovnih programskih sadržaja, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla je u saradnji sa Odsjekom za historiju Filozofskog fakulteta u Tuzli, 8. i 9. novembra 2018. godine održao Naučnu manifestaciju “Historijski pogledi” u okviru koje je realizirana Naučna konferencija pod nazivom *Bosna i Hercegovina 1878-2018: politički i društveni procesi*. Ista je održana 8 i 9. novembra 2018. godine u Kongresnoj sali Hotela „Tuzla“ u Tuzli. Naučna konferencija je održana u povodu značajnih godišnjica, a to su: 140 godina od Berlinskog kongresa i okupacije Bosne i Hercegovine od strane Austro-Ugarske monarhije, zatim 110 godina od aneksije Bosne i Hercegovine, 100 godina od završetka Prvog svjetskog rata i stvaranja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, 70 godina od sukoba KPJ i Informbiroa i 50 godina od studentskih protesta. Svi ovi događaji imali su velikog utjecaja na političke i društvene procese u Bosni i Hercegovini

Riječ je o naučnoj konferenciji visokog nivoa sa međunarodnim učešćem, na kojem su učestvovali pored naučnika iz Bosne i Hercegovine, učešće uzeli i vrsni naučnici iz nekoliko evropskih zemalja (Hrvatska, Makedonija, Srbija). Da je riječ o veoma ozbiljnom naučnom sadržaju edukativnog karaktera najbolje potvrđuje broj od 19 (devetnaest) učesnika na naučnoj konferenciji.

Prije početka naučne konferencije održana je i promocija prvog broja časopisa *Historijski pogledi* čiji je izdavač Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla.

Planirana problematika koja je prezentovana na ovoj naučnoj konferenciji bila je podijeljena u tri sesije:

I sesija

1. **Dr. sc. Safet BANDŽOVIĆ**, Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), *Nedovršena prošlost u vrtlozima balkanizacije: Refleksije „Istočnog pitanja u historijskoj perspektivi*.
2. **Dr. sc. Zečir RAMČILOVIĆ, Mersida RAMČILOVIĆ**, Institut za nacionalnu historiju Skoplje (Makedonija) *Demografske promjene nakon Berlinskog kongresa (1878) u Bosni i Hercegovini*.
3. **Prof. dr. Izet ŠABOTIĆ**, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), *Prilike u Tuzli i tuzlanskom kraju neposredno nakon Berlinskog kongresa*.
4. **Prof. dr. Ivan BALTA**, Sveučilište J. J. Strossmayer u Osijeku (Hrvatska), *Briga za narod u dijaspori od latentnog sukoba sa domicilnim narodom – aktualizacija prošlosti na sadašnjost u Bosni i Hercegovini*.
5. **Igor MIŠKOVIĆ**, Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), *Uticaj časopisa “Pregled” na društveni i kulturni život Bosne i Hercegovine kroz pisanje o agrarnoj problematici 1910-1913*.
6. **Dr. sc. Edin VELADŽIĆ**, Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine (Bosna i Hercegovina), *Tragom pisane riječi vjerske inteligencije Bošnjaka u austrougarskom razdoblju i njihova prosvjetiteljska uloga*.

II sesija

1. **Prof. dr. Senaid HADŽIĆ**, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), *Hrvatska štampa o događajima u Bosni i Hercegovini 70-tih godina 19. stoljeća i 90-tih godina 20. stoljeća: Prošlost u sadašnjosti i/ili sadašnjost u prošlosti*.
2. **Prof. dr. Adnan JAHIĆ**, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), *Bošnjak o Bošnjacima. Društveni i kulturni život Bošnjaka na razmeđu XIX i XX stoljeća*.
3. **Prof. dr. Redžep ŠKRIJELJ**, Državni univerzitet Novi Pazar (Srbija), *Zdravstvene prilike u Sandžaku u vrijeme austrougarske okupacije (1915-1918)*.
4. **Mr. sc. Omer ZULIĆ**, Arhiv Tuzlanskog kantona (Bosna i Hercegovina), *Ulazak Bosne i Hercegovine u Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca prema pisanju Narodnog jedinstva*.
5. **Prof. dr. Sead SELIMOVIĆ**, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), *Školstvo u službi ideje narodnog i državnog jedinstva: Prosvjetna politika Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Bosni i Hercegovini (1918-1929)*.
6. **Prof. dr. Omer HAMZIĆ**, Izdavačka kuća „Monos“, Gračanica, Časopis za kulturnu historiju „Gračanički glasnik“ (Bosna i Hercegovina), *Kako je i*

zašto došlo do ukidanja i ponovne uspostave sreza Tešanj – administrativno-političke promjene u tom prostoru od 1933. do 1936. godine.

7. **Mr. sc. Ramiza SMAJIĆ**, Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), *Bosna u osmanističkom fokusu: paralele jugoslovenskog i postjugoslovenskog perioda.*

III sesija

1. **Mr. Semir HADŽIMUSIĆ**, Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona (Bosna i Hercegovina), *Opismenjavanje stanovništva kao preduslov obnove i provođenja prvog petogodišnjeg plana u Bosni i Hercegovini.*
2. **Mr. Jasmin JAJČEVIĆ**, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla (Bosna i Hercegovina), *Tuzlanske reakcije na studentske demonstracije u Jugoslaviji juna 1968. godine.*
3. **Dr. sc. Dženita SARAČ-RUJANAC**, Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina) *Politički zemljotres nakon oktobra 1969. godine. Odnos rukovodstva Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine i saveznog centra početkom 1970-tih godina.*
4. **Mr. Jasmin MEDIĆ**, Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), *Utjecaj rata u Hrvatskoj na zbivanja u Bosanskoj krajini 1991. godine.*
5. **Dr. sc. Senija MILIŠIĆ**, Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), *Etničko čišćenje bošnjačkog stanovništva 1992-1995. (metodi, pravci, statistički pokazatelji).*
6. **Dr. sc. Filip ŠKILJAN**, Institut za migracije i narodnost Zagreb (Hrvatska), *Migracije iz zapadne Bosne na Kordun i Sisak.*

Dodatna aktivnost na Naučnoj konferenciji je bila prezentacija projekta doktorske disertacije mr. Semir Hadžimusić, ***Opismenjavanje stanovništva u Bosni i Hercegovini u periodu obnove (1945-1948).***

Ova naučna konferencija je odgovorila na važna, ali i dalje aktuelna pitanja iz prošlosti Bosne i Hercegovine. Obilježavanje značajnih godišnjica iz historije Bosne i Hercegovine, predstavlja na neki način dodatno educiranje i podizanje svijesti kod mladih historičara, pa i studenata o važnosti obilježavanja značajnih godišnjica iz historije Bosne i Hercegovine. Naučna konferencija treba dati podstrek svim budućim historičarima, da kontinuirano prate i održavaju naučne skupove o značajnim godišnjicama iz historije Bosne i Hercegovine, osobito iz oblasti političkih i društvenih procesa, da na taj način i razmjenjuju iskustava sa naučnicima iz drugih susjednih zemalja o historijskim procesima u Bosni i Hercegovini, da tragaju i istražuju nove historijske činjenice o tih događajima koji su obilježili historiju Bosne i Hercegovine.

Aktualna pitanja bosanskohercegovačke historije vezana za obilježavanje značajnih godišnjica potrebne su za narod Bosne i Hercegovine, zatim za učenike, studente i sve druge ljude kako bi se svima ukazao višegodišnji (hiljadugodišnji) kontinuitet postojanja države Bosne i Hercegovine. Iz tog razloga smatrali smo da je potrebno i na ovaj način ukazati na značaj, potrebu i neminovnost očuvanja historije Bosne i Hercegovine u svim njenim fazama kroz koje je prošla kroz historiju. Iz ovih razloga naučna konferencija *Bosna i Hercegovina 1878-2018: politički i društveni procesi* dodatno dala na značaju ovim pitanjima, jer je to potreba historijske nauke, ali i historiografije u cjelini.

Izložbe

CIMOSHIS Tuzla je u saradnji sa 2. pješadijskim (rendžerskim) pukom OS Bosne i Hercegovine, u sklopu organizacije okruglog stola u maju 2018. godine priredio postavku izložbe 2. pješadijskog (rendžerskog) puka pod nazivom: Izložba „Domovina u Srcu“, Tuzla, 22. maj 2018.

Izdavačka djelatnost

U okvirima izdavačke djelatnosti u 2018. godini, CIMOSHIS je publikovao slijedeće:

1. Izdavaštvo publikacije „Tojšići – od srednjeg vijeka do 1958.“, autora Damira Bošnjakovića,
2. Časopis “Historijski pogledi“ br. 1.

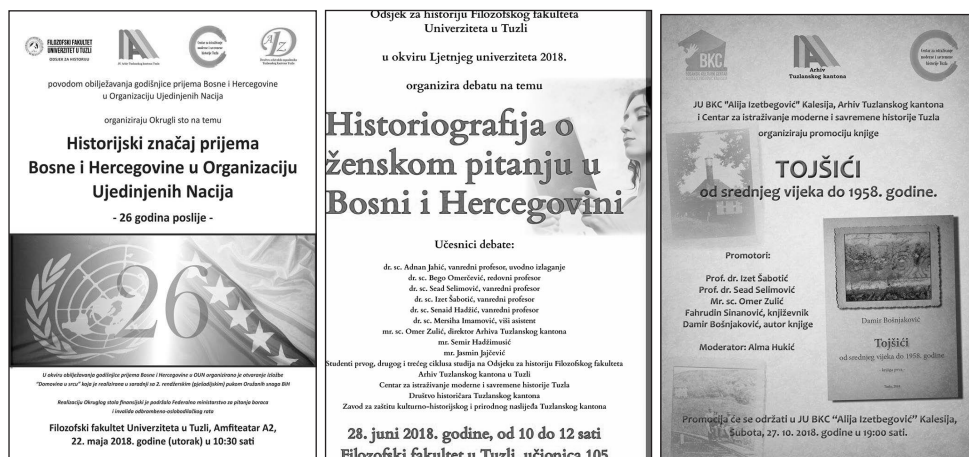
Neophodno je naglasiti da je od navedenih projekata CIMOSHIS sa Arhivom Tuzlanskog kantona i BKC „Alija Izetbegović“ Kalesija bio izdavač knjige Damira Bošnjakovića, dok je izdavač časopisa samo CIMOSHIS Tuzla. Kroz ova izdanja članovi CIMOSHIS aktivno su učestvovali u dijelu uređenja, lekture, korekture, prijeloma, prevoda, recenzije itd, odnosno da CIMOSHIS Tuzla nisu bio samo izdavač, nego i učesnik u cjelokupnoj pripremi izdavačkih projekata.

Obilježavanje značajnih datuma

U 2018. godini u saradnji sa Odsjekom za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteata u Tuzli, Arhivom Tuzlanskog kantona i Društvom arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona obilježeni su značajni datuma kao što su:

1. Povodom obilježavanja 1. marta Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine, 28. februara 2018. godine u 13 sati, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla bio je jedan od organizatora, javne tribune pod nazivom *Referendum za nezavisnost Republike Bosne i Hercegovine - 26 godina poslije*

2. Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla bio je organizatora okruglog stola u povodu obilježavanja godišnjice prijema Bosne i Hercegovine u Organizaciju Ujedinjenih nacija na temu: *Historijski značaj prijema Bosne i Hercegovine u Organizaciju Ujedinjenih nacija – 26 godina poslije*, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Amfiteatar A2, 22. maj 2018.

Prilog 1. Plakati sa okruglog stola, debate i promocije knjige.

Promocije publikacija

Značajnu pažnju CIMOSHIS je poklonilo promociji publikacija. Promocije su organizovane pojedinačno, ali i u okviru Naučne manifestacije „Historijski pogledi“. U toku 2018. godine promovisane su slijedeće publikacije:

1. Promocija monografije *Drugi korpus Armije Republike Bosne i Hercegovine 1992-1995*, održana je 19. aprila 2018. godine u Brčkom u povodu 26. godišnjice od osnivanja Armije Republike Bosne i Hercegovine.
2. Promocija monografije *Drugi korpus Armije Republike Bosne i Hercegovine 1992-1995*, održana je 5. jula 2018. godine u Srebreniku u okviru manifestacije obilježavanja 11. jula u Srebreniku.
3. Promocija knjige Damira Bošnjakovića, *Tojšići – od srednjeg vijeka do 1958. godine*, Kalesija, 27. oktobra 2018. godine.
4. Promocija časopisa *Historijski pogledi*, br. 1, Tuzla, 8. novembra 2018. godine.

Na osnovu naprijed navedenog može se konstatovati da je CIMOSHIS Tuzla u 2018. godini uspješno realizovao brojne stručne i naučne sadržaje. Navedeni projekti su rezultat aktivnosti članova CIMOSHIS-a Tuzla.

Prilog 2. Detalj sa otvaranja izložbe “Domovina u srcu”, Tuzla, 22. maj 2018.

Prilog 3. Promocija monografije “Drugi korpus Armije Republike Bosne i Hercegovine 1992-1995”, Srebrenik, 5. juli 2018.

Mr. Jasmin JAJČEVIĆ